

כי רגע באפו, חיים? ברצונו!

הרב שלמה לויןשטיין שליט"א

צבא

סיפר המשגיח הגאון הצדיק רבי מאיר חדש זצוק"ל היה זה לפני עשרות בשנים, עוד בימים הראשונים שלאחר המהפכה ברוסיה, בה הדיחו את המאר ניקולאי מכסאו. אותה תקופה היתה מלאה אנדרלמוסיה. הצאר הודח, אבל עדין לא קם משטר יציב במקומו. היתה זו תקופה של אין מלך, ואיש הישר בעיניו יעשה. כל מיני כנופיות קמו אז ועשו כטוב בעיניהם, והצד השווה שבהם, שכולם שדדו וחמסו, כולם גזלו ובזזו, נשלו את העשירים ומוטטו את המסחר והכלכלה. בין הכנופיות שקמו אז, היתה אחת מסוכנת ונועזת ביותר. היתה זו הכנופיה שנקים שודד בשם פטליוורה, ועל שמו נקראו כל אנשיו: "הפטלוריצ'קים". אלה הטילו חתתם על הכל, במיוחד על יהודים. הם הסתובבו עם רובים בידיהם, חמסו ובזזו, היכו והרגו, וכשראו יהודי יצאו מכליהם והרגו אותו בדם קר ובלי שום מחשבה שניה. המצב הגיע עד כדי כך שיהודי שיצא לרחוב סיכן בכך את נפשו. השתדלנו ככל יכולתנו להישאר בבית אבל באחד הימים מוכרח הייתי לצאת כדי להגיע למקום כלשהוא. הספקתי לפסוע רק מרחק קצר, ומיד הגיח מולי אחד מרוצחי הכנופיה הזו ותפס אותי. הבנתי מיד כי גורלי נחרץ ולא נותר לי אלא לומר ויודי. הוא תפס בי בחוזקה והוביל אותי לאיזו תחנת משטרה. בדרך הספקתי לומר חמש פעמים ויודי. הגענו לבנין המשטרה. השודד העמיד אותי ליד קיר, התרחק למרחק של שני מטר וצמצם את עיניו כדי לכוון היטב ברובה למטרה. לא הייתי ממש מכוון, כנראה, מכיוון שהוא צעק עלי: זוז ימינה! משום מה הוא לא חשב על האפשרות הפשוטה לזוז בעצמו, ועקשנות מוזרה תקפה אותו – שדווקא אני אזוז ואכונן את עצמי מול הרובה...

למען האמת כבר הייתי מוכן להישמע לו... בין כך ובין כך לא היה לי מה להפסיד. ידעתי בברור שאלה הם רגעי חיי האחרונים, ומה אכפת לי לזוז כמה סניטמטרים? אלא שגופי לא שיתף פעולה. איברי לא נשמעו לי. הדם קפא בעורקי, הרגשתי עצמי משותק ופשוט לא הצלחתי לזוז.

הרוצח עמד שם כמה דקות צורח ומקלל: אני לא אזוז, אתה תזוז! ואני – מסכים לזוז, אבל לא ממש מצליח...

תוך כדי הצעקות נפתח לפתע חלון קטן מכוון החדר השני. קצין משטרה שירבב בעדו את ראשו לעבר הרוצח: מה אתה צועק כל כך? הבאתי לכאן איזה יהודון כדי לירות בו – השיב השודד, ובין רגע ירד קולו בכמה אוקטבות. הנח לו! תן לו ללכת! – התרגז הקצין והחזיר את ראשו לחדרו. והשודד מוריד את הרובה ואומר לי: לך יהודי! לך מכאן! כשיצאתי החוצה ואברי המשותקים שוב נשמעו לי – הייתי כולי מלא שירה והודאה להקב"ה על נס הצלתי.

חלפו מאז שבע עשרה שנה. הגעתי לארץ ישראל, לחברון, ולמדתי בישיבת 'כנסת ישראל' המפורסמת. והנה, בבת אחת עלה המוות בחלונותינו – הפוגרום הנורא של שנת תרפ"ט.

כנופיות ערביות מסתערות על הישיבה בכל חמת הזעם והאכזריות. ההמון החזיק בידו סכינים חלודים ושבריות. שכנינו וידידנו שמכבר הימים, שתמיד הראו לנו פנים שוחקות, הפכו בין רגע לרוצחים שפלים ואכזריים שטבחו והרגו בלי שום רחמנות אנשים נשים וטף.

התחבאתי בחדר ביחד עם שישים אנשים נוספים התפללנו וזעקנו לישועת ה', אלא שהדלת נכנעה למהלומות הרוצחים. הם פרצו פנימה בחמת זעם והחלו להרוג את כל הנקרה בדרכם.

בסמוך אלי עמד אחד מחברי, ר' בנימין. נתקפנו בפחד נורא ונפלנו על הרצפה, תוך רגעים החלו לפול מעלינו הקורבנות, אמרתי לחברי בוא נשכב ונקווה לה! שנינו שכבנו דוממים עד שהרוצחים סיימו את הטבח ועזבו את המקום.

כשנשתתקו קולות האימים השתררה, חילצנו את עצמנו ויצאנו מהחדר, כשהבטנו כה וכה – והנה שנינו לבדנו. פרצנו בבכי נורא ונפלנו זה בזרועותיו של רעהו המומים ומלאי התרגשות על הנס הגדול שנעשה עמנו שנתרנו בחיים מן הטבח האיום.

בתוך מערבולת זו של תוגה נוראה מהולה בשמחה ובהודאה להשי"ת על שהותיר אותנו בחיים, העלה ר' בנימין את תמיהתו: "מאיר! מנין היה לך כל כך אומץ וביטחון לומר לי אל תשכב בשקט וקווה אל ה'? איך היה בך הכוח לומר לי את זה? האם היית אז במדרגה כל כך גבוהה באמת?"

לעילוי נשמת

הרב אלטר אהרן יצחק

הרשקוביץ זצ"ל

י"ז בטבת תשע"ו

עלות העלוך לשבת

200 ₪ בלבד

בנק דיסקונט סניף 056

השבון 61135

אסמכתא למייל:

Shuly3910@gmail.com

הפצה: אלעד, בני ברק, חדרה
פתח תקווה, רחובות, אשדוד,
מודיעין עילית ואחיסמך.

העלוך נתרם השבת

לע"נ הגאון רבי דב צבי ב"ר ירוחם פישל קרלינשטיין זצוק"ל

נלב"ע כ"ט מרחשוון תשע"ו

יתרון הנפש על הגוף**הרה"ק רבי מנחם מנדל מויז'ניץ שליט"א**

בדורנו, דור חלש, יש ענין שצריך תיקון וחיזוק גדול. כבר דיברתי מזה, ועוד אדבר מזה הרבה, כדי שענין זה יבוא על תיקונו. יהודים חרדים לומדים ומתפללים, מתרבים ספסלי בית המדרש, אמנם ענין דאגת המחר טעון תיקון גדול. כל אחד חושב, שהוא הוא הדואג לעצמו, שוכח הינו שיש אב רחמן בשמים הדואג לפרנסתו ופרנסת אנשי ביתו. מה הפועל יוצא מדבר זה, שאינו מרוכז בעבודתו, תפילתו ולימודו. כל עת חושב מה יהא עם הפרנסה, חושב איך יוכל להגדיל הכנסותיו. תפילתו אינה תפילה, לימודו אינו לימוד כדבעי. זוהי עצת היצר, כבר מוכן הוא שיתעסקו בתורה ותפילה, אבל בד ובבד ידאגו לעניינים הגשמיים, ועל ידי זה הדברים הרוחניים לא יעשו כראוי.

על דבר זה היה מעורר אותנו רבות רבנו [בעל הישועות משה] הקדוש זיע"א, מלהיב לבנינו בדבריו החוצבים להבות. "תעשו חשבון נפשכם, על מה הנכם דואגים יותר, על ענייני העבודה, תורה ותפילה, או על ענייני הפרנסה". וכשיעשה האדם חשבונו זה, ימצא שעוד יש לו מה לתקן בעולמו. היתכן שלכל דבר גשמי יש לו פנאי, זולתי דבר רוחני שלזה לא מוצא זמן להתעסק בהם.

כשנשקיע מעט בחשבון נפשנו, פנים אחרות תהיה לה לעבודתנו, בלמדנו שעה רצופה, יהא זה שעה שלמה, בלא הפסקה באמצע לדאגות וכדו', תפילותינו תהיה בהתלהבות, לא נאחר להגיע אליה. אמנם ברוך ה' שדיבור באמצע התפילה אין אנו שומעים כאן, אך כל התפילה צריכה להיות בשלמות.

כל זה יבוא על ידי החשבון שנעשה, מה יותר חשוב ממה, האם דברי הגשמיות חשובים לנו, או דברי הרוחניות עולים עליהם בחשיבותם. תארו לעצמכם שיכריזו, מי שיתפלל כדבעי ארבעים יום, יבוא בזמן, יתפלל בכוונה ובהתלהבות, יזכה בפנים בסכום עצום. וודאי שכל אחד ישתדל ביותר לקיים דברים אלו, כי ראשו של אדם מונח בגשמיות. ולאדם כזה אשאל כשמגיע לגשמיות הנך יוצא מכליך להשיגו, ומה עם עבודתך הרוחנית, הרי גם נשמתיך רעבה ומצפה למעט לחלוחית. רבות ציטט רבנו מאמר 'חובות הלבבות' שלדבריהם גשמים אין גבול לטרחת האדם ולרוחניות אין הדבר כן. ובלהט קודש סיים את דברי 'חובות הלבבות' "ואיה יתרון נפשך על גופך".

זהו שאמר השי"ת למשה רבינו, הרי תכלית יציאת מצרים, כדי לקבל את התורה, אך חשש היה שבני ישראל יראו את ביזת הים ויסתנוורו, ישקיעו את עצמם בגשמיות, ותהא התורה טפלה לה, אשר על כן הקדים הקב"ה ואמר למשה רבינו ע"ה 'דבר נא באוזני העם וישאלו', תאמר להם שכל כספם וזהבם ניתנה להם בתורת השאלה מהשי"ת, כשיחשבו בעצמם כך, הרי יצטרכו לחשוב מה אנחנו מחזירים להשי"ת על הלואתו זו. כיוון שכך, לא ישקיעו בכסף ובפרנסה, ויתקרבו יותר לעבודת הבורא.

ואכן אחר שאמר משה לבני ישראל שילחמו בעמלק, בדאגת המחר, ולא ישקיעו עצמם בגשמיות, הסתכלו ישראל כלפי מעלה, עד עכשיו היו טרודים בביזת הים, בעניינים הגשמיים, כעת רוממו עצמם, ונתעלו לדרגות נישאות.

השבתי לו בפשיטות - סיים רבי מאיר את סיפורו - לא הייתי בשום דרגה, אלא שכבר לפני שבע עשרה ראיתי בעיני שאפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים. אותו רוצח מכנופיית פטליורה התעקש שאזוז בדיוק כנגד הרובה, והנה "כי רגע באפו חיים ברצונו" - רחמי ה' גברו עלי ונותרתי בחיים, וכ'בעל נסיון' ידעתי גם כעת, כי אין מעצור ביד ה' להושיענו!

בטחון בה' יתברך**הרה"ק רבי ישראל מויז'ניץ שליט"א**

זקני הקדוש רבי יעקב קאפיל חסיד זיע"א קרא את הפסוק 'שיוותי ה' לנגדי תמיד' בכל עת מצוא ואפילו תוך כדי עיסוקו עם הלקוחות, כי אם לחיות עם ה' יתברך פשוטו כמשמעו, בכל מעשה אשר יעשה קטן כגדול ישא תפילה להשי"ת שישמחה ויתמכחו. צריכים אנו ללמוד מכך, בדיבור עם הבריות יהא שם שמים שגור על הפה, לומר 'אם ירצה השם' ו'בסייעתא דשמיא' וכיו"ב, וגם במילי דשמיא יעשה מתוך מחשבה אדוקה בה', טרם לימודו יקדים אמירת לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה', קודם התפילה יקדים 'לשם יחוד', וגם על עצם התפילה יקדים תפילה שיזכה לערכה כתיקונה.

חשבתי לרמוז בפסוק על פי מה שאמר הרב הקדוש רבי מאיר הגדול מפרמישלאן זיע"ע שהראשי תיבות של ארבע תיבות הראשונות ב'ראשית ב'רא א'לוקים א'ת הוא כמו הראשי תיבות ב'ך ב'טחתי א'ל א'בושה ולמפרע הראשי תיבות א'שרי א'דם ב'וטח ב'ך ופירש על פי דרכו, ולדרכנו ירומז עוד, שהראשי תיבות של ב' אופנים אלו מרומזים בד' תיבות ראשונות עולה י"ב, ובצירוף הראשי תיבות של הפסוק א'ת ה'שמים ואת ה'ארץ עולים למס' כ"ח. עד כאן מורה על עשרים ושמונה עיתים לטוב ולמוטב שמונה שלמה המלך בקהלת [עת לאהוב וכו'], ובא לומר שבכל עת ועידן אם רע ואם טוב יהא היהודי דבוק בהשם יתברך, בדרגת בך בטחתי, בכל המאורעות המתרגשות ובאות עליו לא תמוש מחשבתו מאל-ל צורו.

בגימטריא, המספר הקטן של הפסוקים ב"ך בטחתי" א"ל אבושה ואשרי" אדם בט"ח ב"ך עולה כמס' השם יב"ק - יעננו ביום קראנו, בא לומר שיהיה מורגל האדם להפיל תחינה לפני השי"ת על כל דבר ולבקשו שיענהו בעת קוראו. ואמר את השמים ואת הארץ אשר הן בעסקיו בענייני ארציות נאמר הדבר הזה, הכל יהא מתוך התקשרות לבורא ית"ש, וכיוון שבענייני ארציות עלול היצר ביותר להשכיח את השי"ת מלב האדם ונדרשת שמירה יתרה, לכך נאמר ואת הארץ, בו"ו המוסיף, להורות על תוספת השמירה, וכאשר אמרו צדיקים שלפעמים מניח היצר את לאדם לשקוד על התורה והעבודה בשופי מתוך שיודע הוא שיתפסנו ברשתו בעסקו בצרכי גופו ובמילי דעלמא, על כן צריך להתאמץ בזה יותר.

העלון ניתן להורדה ב:

**דרשו, תורת יוסף, עולם העלונים,
לדעת, אידישער ווינקעל,
אור נקי.**

ובמייל: shuly3910@gmail.com

לזה העלה משה רבינו את עצמות יוסף, כי רצה להראות לבני ישראל דרך בעבודת השי"ת. רצה להראותם עצמותו ופנימיותו של יוסף הצדיק. אף שעבר עליו קשיים מרובים, נראה היה כי פסו סיכוי להינצל, לא עזב בטחונו בה', לא רצה להשתקע בעניינים הגשמיים גרידא. ובסופו של דבר, נעשה משנה למלך ומשביר לכל ארץ מצרים, כשתאמין בה' הוא כבר זמין לך צרכיך, ויותר מזה. לכן אף מוזכר לשון חכמה, כי איזהו חכם הרואה את הנולד. משה רבינו הביט בחכמה אל סוף המעשה, יוסף הצדיק אכן היה בתחילה במצור ובמצוק, אולם כיוון שלא עזב בטחונו בה', זכה שעלה לדרגת מלוכה, וכולם באו אליו לשבור אוכל. זה רצה להראות לבני ישראל, חכם לב יקח מצוות, החכמה היא לקחת את העיקר, את המצוות שציוונו השי"ת, ולפרנסה על תדאגו, האב הרחמן ידאג עבורנו ולפרנסתנו.

השתלמות במידת הביטחון

הגאון רבי דב צבי קרלינישטיין זצוק"ל

ידועים הדברים שהמושג 'בטחון' דורש ביאור, ומן הראוי אפוא שנעתיק מעט מדברי מרן החזון-איש בספר 'אמונה ובטחון' שלו: 'טעות נושנת נתאזרחה בלב רבים במושג "בטחון". שם "בטחון" המשמש למידה מהוללה ועיקרית בפי החסידים, נסתובבה במושג חובה להאמין - בכל מקרה שפוגש האדם והעמידתו לקראת עתיד בלתי מוכרע ושני דרכים בעתיד, אחת טובה ולא שניה - כי בטח יהיה הטוב: ואם מסתפק וחושש על היפוך הטוב הוא מחוסר ביטחון. ואין הוראה זו בבטחון נכונה. שכל שלא נתברר בנבואה גורל העתיד - אין העתיד מוכרע, כי מי יודע משפטי ה' וגמולותיו יתברך. אבל, ענין הבטחון הוא: האמון, שאין מקרה בעולם, וכל הנעשה תחת השמש - הכל בהכרזה מאתו יתברך'. 'ובהיות פעולת האמונה על עורקי החיים היא בכלל מידות בני-אדם, וכשם שמידת הענווה ומידת הרחמים וכיוצא בהן מן המידות וכו'. מדות בני-אדם מתחלפות למדרגות נעלות זו מזו, ולכל איש יש מעט ממידת הענווה וממידת הרחמים, אבל אין בני אדם משתווים בזה, והם זה למעלה מזה - כן מדת האמונה, יש בה מדרגות זה למעלה מזה. וקטני אמונה - גם כן בכלל מאמינים, כיוון שאינם בכלל הכופרים והמינים, אבל אמונתם חלושה, ואין פעולת אמונה שולטת עליהם, רק נגד עבירות היותר מפורסמות ואשר כל הציבור נוהגים בהן, ומתן שאמונתם יותר חזקה ופעולתה יותר ניכרת'. ובהמשך דבריו כותב: 'וכאשר האדם נפגש במקרה, אשר לפי הנוהג שבעולם צפויה אליו סכנה, מדרכי הטבע לפחוד מטבעת העולם, וקשת רוחו ירפחו מלזכור שאין המקרה אדוניו לנו, ושאים מעצור לה' מלהושיענו ולכן מסבבים שיחליפו את כל המסובבים.

וההבלגה בשעה הקשה הלזו, ולהשרות בקרבו את האמת הידועה, כי אין כאן לפניו שום פגע רע מיד המקרה, רק הכל מאתו ית' בין לטוב ובין למוטב, ואשר שורש אמונתו מפגיגה פחד ונותנת לו אומץ להאמין באפשרות ההצלה, ושאין לפניו נטיה לרעה יותר מנטיה לטובה - ענין זה יקראוהו מדת הבטחון'. -עד כאן לשון ה'חזון איש'. ויש להוסיף בביאור הדברים. בעת מלחמה, כשהאויב מטיל כלי הרס על העיר ללא שום הבחנה, הנה, העובדה שנופלים כלי משחית ברחוב ועל בתים אחרים, אינה גורמת ואינה מסובב שגם על

ביתו יפלו כלי משחית: תדע שכך הוא, שהרי אנו ראים בתים שלא נהרסו, והיכן הוא ההכרח אפוא, שביתו יהיה בכלל אלה שיהרסו. כעין זה, בחולה במחלה מסוכנת ח"ו, שאף שהחולים במחלה זו רובן למיתה רח"ל, מכל מקום, הלו יודע שיש מיעוט של מקרים שבסייעתא דשמיא החולה נרפא ממחלה זו. ולשון ה'חזון איש' הוא: 'שאין לפניו נטיה לרעה יותר מנטיה לטובה'. ולכן, בשעת צרה חס ושלום, איך יכול האדם לייאש את ליבו, שהרי אנו רואים בעינינו שהנהגת הקדוש ברוך הוא היא, שיש שהם כן מתרפאים, ומי שמו לקבוע את עתידו.

והמתבאר מכל זה, שיסוד הביטחון הוא בקרקע האמונה, וכמו שכתב ה'חזון איש', שהביטחון הוא, שמכיון שהוא מאמין שהכל מאתו יתברך, ואין בשום מצב 'נטיה לרעה יותר מנטיה טובה', ובמצב כזה הרי ודאי שיש תקווה. ונמצא שהתקווה לטוב היא תולדת האמונה, שכל שהוא מאמין, כלול באמונתו שיש תקווה, ו'שורש אמונתו מפגיגה פחדתו ונותנת לו אומץ להאמין באפשרות ההצלה - ענין זה יקראו מידת הביטחון', כלשון ה'חזון איש'.

בעבר הבאנו את מה שכתב ה'חזון איש' ש'מידת האמונה - יש בה מדרגות זה למעלה מזה'. ויש ש'אמונתם חלושה וכו' ומהן שאמונתם יותר חזקה ופעולתה יותר ניכרת'. ולפי זה, הרי כדי להגיע למה שכתב שם ה'חזון איש' - 'וההבלגה בשעה הקשה הלזו, ולהשרות בקרבו את האמת הידועה, כי אין כאן לפניו שום פגע רע מיד המקרה, רק הכל מאיתו יתברך בין לטוב בין למוטב, ואשר שורש אמונתו מפגיגה פחדו ונותנת לו אומץ להאמין באפשרות ההצלה, ושאין לפניו נטיה לרעה יותר מנטיה לטובה' - דבר זה תלוי במדרגת האמונה של האדם. מעתה, הרוצה להשתלם במידת הביטחון, יש לו להתגבר ולהתחזק באמונתו בבורא העולם, שרק על ידי כך יוכל להגיע למידת הביטחון.

אמונה ללא הבנה

הגאון רבי אהרן יהודה לייב שטיינמן זצוק"ל

צריך להבין, האם יש משהו לעשות יותר מאשר תפילה בעת צרה, שהרי הקב"ה רוצה שיתפללו, וי"ל שהנהגה בתפילה יש כמה עניינים, ואחד מהם הוא שבתפילה האדם מראה שהוא מעצמו אין לו כלום, אלא הכל תלוי ביד הקב"ה, ומראה בזה שמאמין בהשגחתו יתברך בלבד, שהוא לא יכול לעשות כלום אלא הוא תלוי ביד ה', וזה אחד מהדברים שאדם יכול לזכות ע"י תפילה, שזה שהוא מוסר את עצמו להקב"ה מועיל.

אבל יש דבר יותר מזה, והוא מה שהקב"ה אמר למשה דבר אל בני ישראל ויסעו והיינו שיכנסו לים, וכמו שהי' אח"כ שקפצו לים ואז נעשה הנב של קריעת ים סוף, והענין בזה שהאמונה בה' שע"י התפילה התחזקה כמו שנא' להם להכנס לים ונכנסו, כי כשהקב"ה אומר, צריך ללכת בלי שאלות, שבזה הוא מראה שהאמונה שלו בה' היא כ"כ חזקה, שאין לו שום ספק ונכנס לים כדבר ה'. וזה מה שאמר הקב"ה למשה, שאע"פ שתפילה מראה שמוסר עצמו לגמרי ומכיר שהכל ביד ה', אבל זה יותר יתחזק ע"י זה שיעשו מעשה ויכנסו לים, שיהא ניכר מזה שהאמונה בה' היא שלמה.

ועוד יש לומר לפי מה שכתב הגר"א (באמרי נעם עמ"ס) לעולם יהיו דבריו של אדם מועטים לפני

הקב"ה, פי' אפילו בתפילות ובקשות אל יאריך אדם, וזה אמר שיעשו מעשה של מסירות נפש ולא יאריך בתפילה.

במדרש רבה מופיע על מה שהקב"ה אמר למשה מה תצעק אלי, כבר שמעתי צעקתך, דבר אל בני ישראל ויסעו, ולפי זה אין הכוונה שלא יתפלל, שהרי מה שה' קיבל תפילתו זה לא סיבה שלא ימשיך להתפלל, אלא שהודיעו שנתקבלה תפילתו.

"הקדוש ברוך הוא מגלגל את העניינים בכל מיני אופנים כך שיווצרו שידוכים, הנה יוסף הצדיק – כל המעשה שהיה עמו נתגלגל כדי שיישא את בת פוטיפר לאישה. לפעמים הקדוש ברוך הוא מסדר שלאחד לא יהיה כסף, ועל ידי כך הוא משתדך עם משפחה שמתאימה לו".

לא תמיד אנחנו מבינים מה הקב"ה רוצה, אבל צריך לבטוח בו ולהאמין גם אם לא מבינים, הנה אני נסעתי לשוויץ טרום מלחמת העולם השנייה והיו לי הרבה סיבות להישאר בבריסק, אחת הסיבות היתה שאבי רצה שאלמד אצל הרב. אבל פשוט התביישתי להיות הצעיר שבחבורה... אילו הייתי נכנס לשיעור אפילו פעם אחת כבר לא הייתי עוזב. והנה, בסופו של דבר, כל מי שנשאר בבריסק נספה בשואה הנוראה, ולא נשאר איש מכל הקהילה".

שעשה לי כל צרכי

הגאון רבי שמחה יונה האלין זצוק"ל

חייב כל אדם לברך 'שעשה לי כל צרכי', כי כל מה שעבר עליו ח"ו שלפי שעה לרעה יחשב לו, אבל סוף כל סוף לטובתו ולצורכו הצריך לו ולטובת הנצח נעשה לו זאת.

"ובזה ניחא לי גם מה שתיקנו לומר לשון 'כל צרכי' ולא 'כל רצוני', כי אף אם עבר עליו ח"ו דבר שאינו לו לרצון, מכל מקום צריך להאמין באמונה שלמה שהוא נצרך לדבר זה לרפואת הנפש, ויוכל לברך באמת 'שעשה לי כל צרכי'.

"ולפעמים רואים אחר-כך בחוש שהרעה היתה גם לטובת הגוף, כאשר ראו עיני, ובדידי הווי עובדא ממש... - וכאן עובר רבינו לספר עובדה מופלאה שקרתה לו בחייו וראה בה גילוי משמים, כאשר בשעת מעשה נראה היה כי התרחש לו היפך הטוב, עד שלבסוף ראה בחוש כי 'לטובה נשברה רגל פרת'.

"בשנת תרע"ב היה לבני בכורי חיים אריה יחי', דין ומשפט חמור בפטרבורג עבור עלילת חינוס רח"ל, ונסעתי לכפר טטאבריטש שאצל נהר דינעסטער, להשתטח על קברי צדיקים הטמונים שם מימי קדם, ה"ה הצדיק הקדוש ר' מרדכי מטאלמאזי (י"א שהיה תלמיד להבעש"ט זי"ע, ויש אומרים שהיה חבר להבעש"ט), וחתנו הקוה"ט ר' יוסף זי"ע, שיבקשו רחמים על בני הנ"ל, שיצא זכאי במשפטו.

"וכאשר הלכתי חזרה משם בלב נשבר ונדכה, שמעתי קול נער ולא ידעתי מאין הקול יוצא, אומר בזה הלשון: 'דרשתי את ד' וענני ומכל מגורותי הצילני'. עמדתי לשמוע מאין הקול יוצא, ושמעתי שנית שאומר: 'הביטו אליו ונהרו ופניהם אל יחפרו'. "עמדתי משתומם מי הוא קול המבשר הזה, והלכתי אחר הקול עד שבאתי סמוך לבית יהודי, ושמעתי קול הנער מבשר ואומר: 'זה עני קרא וד' שומע, ומכל צרותיו הושיעו'. פתחתי הדלת, והנה נער עומד לפני רבו שמלמד אותו תפילות... "

הייתי בטוח שד' שמע תחינתי ובני יצא זכאי, ונסעתי לביתי בשמחה רבה ומה מאד שמח ליבי. אך

לדאבון ליבי, כאשר הגיע יום הדין ושפטו אותו לתפיסה רח"ל, נהפך שמחתי ליגון ואנחה, ורב שבענו בוז וכאב לב משיבתו תפוס רח"ל.

"אך אחר כמה שנים, כשנעשה מלחמות העולם (מלחמת העולם הראשונה שהחלה בשנת תרע"ד) וכמעט כולם נלקחו לצבא למלחמה, והגיע הגורל לבני לילך גם כן לצבא - ניצל ב"ה ונשאר בשלום בביתו, על ידי החוק שהיה שמי שישב תפוס 'אין לו אמון לצאת לצבא'.

"אחר-כך עשו הרבה אנשים בערמה, שישפטו אותם לתפיסה כדי להינצל מהצבא, וניצלו גם כן מעבודת הצבא, אך כאשר ראתה הממשלה שנתרבו העושים זאת בערמה, ביטלו חוק זה וקיבלו את היושבים בתפיסה לעבודת הצבא, חוץ מאותם ראשונים שהיו בלי עורמה.

"אז ראו עיני השגחת הבורא, הצופה ומביט הטובה שיצמח מהרעה, ואז ראיתי שאמת וצדק הראוני מן השמים על ידי תפילת הנער הנ"ל".

"ועל זה ודאי ראוי לברך 'שעשה לי כל צרכי', כמו שכתוב: 'אודך ד' כי אפת בי ישוב אפך ותנחמני', כמו שמביאה הגמרא (נדה לא) משל לשני אנשים וכו', לימים שמע שטבע הספינה בים התחיל מודה ומשבח' וכו', וכמו שדרש ר' אליעזר מאי דכתב 'עושה נפלאות לבדו', שאפילו בעל הנס אינו מכיר בניסו, ואחר-כך כאשר נודע הנס אזי 'ברוך שם כבודו לעולם'.

כח הדיבור וכח התפילה

הרב איתן כהן שליט"א

השאלה הגדולה שהעסיקה כמה מגדולי ישראל: במה זכו עדות המזרח שבעוד שמליונים מבני אשכנז נהרגים ונשחטים על קדוש השם בשואת אירופה, לא נפלה משערת ראשם ארצה? במאי קא זכו ?

היה זה כ"ק האדמו"ר מגור בעל האמרי אמת זצוק"ל שאמר את הסיבה הנראית לו: "זכותם הגדולה היתה, שבעוד שבני עדות אשכנז זלזלו בקדושת בתי הכנסיות והיו משוחחים בעת התפילה, הרי שהספרדים נזהרו מכך מאוד, והקפדתם שלא לדבר שיחה בטלה בבית הכנסת ידועה היתה ומפורסמת לכל", אמר האדמו"ר מגור זצ"ל.

דיבור שלא במקומו הורס ומביא חורבן לעולם!!! אולם דיבור בשעה שצריך וחייב לדבר בונה ומקיים הרבה עולמות.

אמר הגאון רבי אליה לופיאן זצוק"ל בשם הסבא מקלם זצוק"ל שהיה "כדאי" לבורא עולם לברוא את העולם, למשך ששת אלפים שנה, כדי שיהודי אחד יזכה לומר "פעם אחת" בלבד בכל משך זמן הבריאה "ברוך הוא וברוך שמו".

הגאון רבי שמואל בראך זצ"ל, רבה של "נירמדיא", עלה לבקר את רבו "המהר"ם שיק" זצ"ל, בחליו האחרון, מצאו מתיסר בייסורים וכל אבריו נפוחים ר"ל, קרא אוי לי רבי שראיתך בכך.

נענה רבו ואמר, מתחנן אני לפני בורא עולם שיאריך את חיי, ואפילו יהא נגזר עלי להמשיך ולהתיסר ביסורים אלו כל חיי, ואהיה מוטל כך במיטה כאבן שאין לב הופכים, ולא אוכל לעשות מאומה, ובלבד!!! שאזכה לומר "פעם אחת" ביום, שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד.

זהו כוחו של הדיבור, זו כוחה של מילה וזו כוחה של התפילה.